

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 10.000

Letna inozemstvo . . . » 15.000

Letna inozemstvo, USA dol. . . 18

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXI. - Štev. 31 (1564)

Gorica - četrtek, 2. avgusta 1979 - Trst

Posamezna številka Lir 200

MI IN EVROPA KAKO SE IZVAJAJO OSIMSKI SPORAZUMI

Nedavno je prvič zasedal novoizvoljeni evropski parlament v Strasburgu. O tem smo na kratko poročali v prejšnji številki, kjer smo tudi zabeležili izvolitev novega predsednika parlamenta v osebi bivše francoske ministrice Simone Veil. Ob pripravah na izvolitev predsednika nove skupščine in ob sami udeležbi prvič neposredno izvoljenega parlamenta so razni nastopajoči v svojih govorih predvsem poudarjali misli o vlogi nove Evrope in o zgodovinskih pripravah nanjo. Vse to je zlasti izzvenilo iz govorov predsedujoče najstarejše poslanke Francozinje Weissove kot nato nove predsednice Vellove. Zato bi radi prav ob mislih iz teh uvodnih govorov dveh »prvih dam« Evrope potegnili nekaj naših zaključkov. Ne zanimajo nas tu razni tudi slikoviti nastopi poslancev kot so Pannella et C., ki želijo tudi v evropski parlament prenesti svojo miselnost, šege in običaje, s katerimi tako radi postrežejo v rimskem parlamentu in izven njega.

Slika nove Evrope je ob umestitvi prvega izvoljenega evropskega parlamenta morda nekoliko enostranska in neobjektivna. Pri tem moramo takoj pripomniti, da nas vodi ob teh vrsticah določena vodilna misel, ki se lahko sintetično sklene v binom Evropa-Slovani ali Evropa latinsko germanskega sveta danes-Evropa v vseh svojih komponentah (tudi slovanskih) jutri. Razumemo sicer, da je danes del Evrope (ki ni politično prisoten v novem strasburškem parlamentu) odsoten. Menimo pa, da bi morali prav ob prvem nastopu neposredno izvoljene evropske skupščine vsaj odgovorni njeni izvoljeni predstavniki pokazati neko večjo širino in daljnovidnost. Če danes še ves slovenski svet ne more biti aktivno prisoten v tem procesu evropskega zedinjevanja, to ni krivda posameznih narodov vzhodne Evrope. Za to so posredno ali neposredno krivi tudi veliki prvaki zahodnih velesil (poleg seveda Sovjetov), ki so si po zadnji vojni delili vplivnostna področja kot trgovci, ki režejo kos blaga.

Iz besed in nagovorov obeh »prvih dam« nove Evrope lahko strnjeno potegnemo določene zaključke. Obe sta predvsem zarisali nekake zgodovinske črte, iz katerih naj bi nastala današnja Evropa. Od Karla Velikega sem mimo zlasti francoske in nemške politične in kulturne slave pa vse tja do Karla Marxa in zadnjega velikega Karla, ki je bil seveda Charles De Gaulle. Vmes pa še duhovni velikani, med katerimi ni prvačijo Shakespeare, Goethe, morda Montesquieu in še recimo prof Dante. Drugih pa nikjer ni. Latinski in germanski svet si tako tu nekako podajeta roki, nekoč pod okriljem Karlovih vojakov in vitezov od Achena do Reimsa, danes pa v politični »entente cordiale« med Parizom in Bonnom.

Nočemo in tudi ne smemo osporavati dejstva, da so današnja Evropa gradili predvsem predstavniki tega etnično-kulturnega sveta. Adenauer, Schumann, Monnet, De Gasperi in Spaak — vsa ta imena so pač zgodovinski dejstva. A poleg držav in državljanov so tudi narodi in njih kulturni, duhovni velikani. Kako je mogoče mimo velikih in genialnih osebnosti, kot so Dostojevski, Solovjev in Tolstoj, Mickiewicz ali med našimi vsaj Prešeren, ki je v Zdravljici prvi tako jasno med slovanskimi književniki nazdravil mirnemu sožitju med narodi, torej tudi idealu združene Evrope? In vsi zgodovinski voditelji slovanskih narodov, od Čehov kralja sv. Venceslava do predsednika-filozofa Masaryka, poljskih znamenitih kraljev Jageloncev, do predsednika-glasbenika Paderewskega, carja Petra Velikega — ki je prvi odprl Rusijo Evropi — vse tja do naših zgodovinskih knezov in vojvod iz Karantanije (ki jih še prva ameriška demokracija v 18. stoletju z Jeffersonom na čelu jemlje za zgled!) do naših velikih voditeljev J. E. Kreka ali A. Korošca itd. itd. Vse to je le bežen prikaz državnosti in zgodovinske ter kulturne veljave slovanske Evrope, ki je od pokristjanjenja sem tudi dala znaten prispevek celotni evropski ci-

vilizaciji. Še italijanski politik in pisatelj Mazzini je v dobi Risorgimenta v svojih Slovanskih prislih jasno podčrtal pomen slovanske prisotnosti v evropski družbi!

Naj te vrstice ne izzvenijo kot nekaka grenka nota ob tem prvem slavnostnem rojstnem aktu nove Evrope. Kot Slovenci in Slovani seveda ne moremo mimo tega, da se danes še ne prizna slovanskemu svetu v Evropi tiste vloge, ki jo ima. Politične razmere in zgodovinska pogojenost so seveda tu opravili svoje. Ironija usode, da je danes marksizem na vladah prav v slovanskem svetu, potem ko je Marx sam v svojih spisih tako sovražno in rasistično pisal o slovanskih narodih!

Kot Slovenci v zamejstvu smo vedno z zanimanjem spremljali proces evropskega združevanja. Če danes ta prva Evropa, ki je našla svojo neposredno podobno v novem evropskem parlamentu, ni še pravi odraz celotne Evrope, ni to naša krivda. Navdaja pa nas upanje, da bo prišel čas, ko bo Evropa res vedno bolj našla svojo pravo sliko in bo tako dobila tudi tisto moralno moč, da bo lahko resnično predstavljala težnje in hotenja vseh evropskih narodov in narodnih skupnosti.

Zato moramo še naprej po svojih močeh pomagati graditi to novo Evropo, da bo lahko enkrat le premostila zgodovinske težave in predsodke in tako res izražala vso svojo duhovno in kulturno ter, upajmo, tudi politično stvarnost!

SPECTATOR

10. novembra 1975 sta Italija in Jugoslavija v Osimu pri Anconi podpisali sporazum o dokončni ureditvi meje ter o vsestranskem sodelovanju s posebnim ozirom na gospodarsko področje v okviru mešane proste industrijske cone ob meji na tržaškem Krasu. Ob ratifikaciji sporazuma je italijanski parlament med drugim izglasoval resolucijo, ki obvezuje vlado, da v roku 18 mesecev izda vse potrebne izvedbene odloke, med temi tudi k preambuli in k členu 8 osimske pogodbe, ki nalagata državam podpisnicama obveznost, da v okviru svojih notranjih pravnih redov omogočita slovenski manjšini v Italiji in italijanski v Jugoslaviji največjo možno zaščito. Ratifikacija osimskih sporazumov je stopila v veljavo 3. aprila 1977, določeni rok 18 mesecev je potekel 3. oktobra 1978.

V tem času je italijanska vlada izdala naslednje izvedbene odloke: za izvedbo prometnih in drugih infrastruktur ob meji na področju dežele, za finansiranje infrastrukture v okviru tržaškega pristanišča in končno odlok o dodelitvi šest milijard lir za pospeševanje kulturnih dejavnosti in ohranitev zgodovinskih pričevanj

italijanske etnične skupine v Jugoslaviji.

ZAVLAČEVANJE Z NAŠO ZAŠČITO

Do tu je šlo vse v redu. Zataknilo pa se je pri obveznosti glede zaščite slovenske narodnostne skupnosti. Italijanska vlada je v začetku lanskega leta (1978) ustanovila posebno komisijo za proučevanje problemov v zvezi z zaščito slovenske manjšine. Ista vlada pa je popolnoma prezrla to komisijo, v kateri so tudi slovenski predstavniki, in sama sestavila osnutek zakonskega predloga, ki naj bi zadostilo obveznosti v 8. členu Osimske pogodbe. Konec avgusta ga je poslala na vpogled deželnemu odboru Furlanije-Juljske krajine in posebni komisiji parlamentarcev. Osnutek je naletel na enoten odpor pri Slovencih in njihovih političnih predstavnikih, ki so ga zato odločno zavrnil kot nesprejemljivega in povsem v nasprotju s črko in duhom osimskega sporazuma. Po znani interpretaciji čl. 8 osimske pogodbe, ki jo zagovarja italijanska vlada, se je omenjeni osnutek nanašal na Slovence samo na Tržaškem (bivša cona A STO-ja) in še to le kot posameznike in ne kot narodno skupnost. Vsebina predvidenih pravic je bila sila pomanjkljiva in nejasno formulirana. Tako deželni odbor kot parlamentarna komisija si na pritisk slovenskih predstavnikov nista upali dati popoljnega mnenja, zato sta predlagali vladi, naj sestavi popolnejši zakonski osnutek, ki naj upošteva načelo globalne zaščite vseh Slovencev v naši deželi.

Tako je rok 18 mesecev šel mimo, ne da bi rimska vlada predlagala osnutek zakonskega odloka o zaščiti Slovencev v Italiji, ki bi bil vreden tega imena. Omenjena vladna komisija je nadaljevala z delom vse minulo leto, ne da bi prišla do kakšnih konkretnih zaključkov. Zato ji je vlada podaljšala mandat za šest mesecev, ki so prav tako minili v brezplodnem razpravljanju, ne da bi prišlo do sprejemljivega soglasja med slovenskimi in italijanskimi predstavniki. Večina italijanskih predstavnikov v komisiji, zlasti še predstavniki raznih ministrstev, stoji na stališču, da je Italija mednarodnopravno obvezana zaščititi samo Slovence na Tržaškem, za katere je prej veljal londonski sporazum. Slovence na Goriškem še priznavajo kot sestavni del slovenske etnične skupine v Italiji, medtem ko tega priznanja niso deležni beneški in drugi Slovenci v videmski pokrajini. Z znano zloglasno anketo pri občinskih svetih je italijanska vlada hotela svoje stališče do teh Slovencev potrditi.

VLADNA KRIZA NAM ŠKODUJE

Med tem časom je prišlo do vladne krize in novih parlamentarnih volitev, ki niso prinesle nobenega razčiščenja, tako da je sestava nove vlade izredno težavna, če ne nemogoča. Vse to negativno vpliva ne samo na reševanje prečih socialnih in gospodarskih problemov v državi, temveč tudi na perspektive za ugodno in pravočasno sprejetje ukrepov za zaščito slovenske narodnostne skupnosti. Pa tudi protislovenska gonja, ki so jo pri nas sprožili nacionalistični krogi je očitno našla odmev tudi pri osrednjih vodstvih političnih strank in grupacij pri sami vladi v Rimu. Na osnovi da-

nih informacij in drugih okoliščin lahko celo sklepamo, da je namig za sproženje omenjene gonje prišel iz visokih in odgovornih krogov. Glasilo Liste za Trst naj bi bilo le orodje teh zakulisnih sil, katerih cilj je zagotoviti pogoje za nadaljevanje asimilacijskega procesa pri Slovencih z uradnim nepriznavanjem enakopravnosti njihovega jezika tako v načelnem kot v praktičnem pogledu.

Pri vsem tem nikakor ne moremo mimo politične uveljavitve protestniške Liste za Trst, ki je občutno ošibila vse ostale vsedrjavne italijanske stranke od DC in PSI pa do PCI, PSDI, PLI in PRI. Najbolj pekoč poraz je na nedavnih parlamentarnih volitvah doživela Krščanska demokracija v Trstu, ki še vedno išče izhod iz svoje notranje krize in je v ta namen sklenila sklicati v jeseni izreden pokrajinski kongres. Ali bo ta stranka, ki je ves povojni čas imela vodilno vlogo v Trstu in v deželi nasploh, imela pogum se odločiti za politiko, ki bi bila v vseh pogledih v skladu z njenim uradnim nazivom in proglašanimi načeli, zlasti glede vprašanj Slovencev? Na tem področju odnosov še vedno tava v neodločenosti in besednem taktiziranju, izmikajoč se stvarnim zahtevam in dejstvom. Ko je v dveh letih leve sredine prišlo do določene stopnje odprtosti do Slovencev, so se odgovorni krogi pri tej stranki izgovarjali, da preko določene meje ne morejo, ker se bojijo izgubiti desetisoče glasov istrskih beguncev. Če bi takrat res priznali enakopravnost Slovencev in njihovega jezika, bi morda izgubili kakšen tisoč glasov, toda z nastopom Liste za Trst je izgubila desetisoče glasov in se sploh zamerila Tržačanom, Slovencev si pa itak ni nikdar pridobila. Zanimivo, kako se usoda poigrava na račun nedoslednosti.

NA MRTVEM TIRU

Takšen je torej politični položaj na Tržaškem, ki pa iz razumljivih razlogov pogojuje odnos do celotne naše narodnostne skupnosti v deželi. Tudi ni pričakovati razčiščenja v bližnji bodočnosti. Nasprotno, položaj se utegne še zaplesti spričo dejstva, da bodo prihodnje leto spomladi volitve za obnovo tržaškega pokrajinskega sveta ter okoliških občin. Politika vseh vsedravnih strank v tem prihodnjem obdobju bo vsa usmerjena v to, kako bi pridobile nazaj izgubljene glasove. Se vneto potegovati za pravice Slovencev ni politično priporočljivo. Varnejše je spraviti v igro kake stare karte, kot je primer Vidalija pri komunistični partiji. Ta mož je imel eno glavnih vlog v znani televizijski oddaji »Benvenuti a Trieste«, v kateri niso pozabili niti na bivšega škofa msgr. Santina.

Da se vrnemo spet k našim specifičnim problemom, moramo omeniti še odložitev poskusnih televizijskih oddaj v slovensčini z izgovorom, da ni potrebnih finančnih sredstev. Sedaj vsi pretakajo krododilove solbe od pristojnega deželnega odbornika pa do vodstva tržaškega sedeža radiotelevizijske ustanove in celo njenega osrednjega upravnega sveta v Rimu, ki bi se moral prvi zavzeti za izvajanje zakona o uvedbi tretjega televizijskega omrežja na deželni ravni. Kot smo brali v protestu deželnega tajništva Slo-

(nadaljevanje na 2. strani)

Pandolfi sestavlja vlado

Po neuspehu socialističnega voditelja B. Craxija, ki je vrnil Pertiniju prejšnji mandat za sestavo nove vlade, je sedaj predsednik republike poveril to nalogo dosedanjemu ministru demokristjane Pandolfiju. Če bo ta uspel sestaviti vlado, bo za Andreottijem in Craxijem že tretji poverjeni ministrski predsednik po junijskih volitvah.

Filippo Maria Pandolfi je doma iz Bergamo, kjer ima družino in kjer je začel svojo politično pot najprej kot tajnik DC. Nato je postal načelnik svetovalske skupine v tamkajšnjem občinskem svetu in že pokazal svoje sposobnosti upravitelja pa tudi politika. Postal je nato poslanec v rimskem parlamentu in si počasi pridobil zaupanje strankinih voditeljev. Posebej se je specializiral v finančnih problemih, čeprav je po svoji izobrazbi humanistično

leposlovne smeri. V zadnjih vladah je bil na čelu finančnega ministrstva in znan je še posebej po svojem triletnem gospodarskem načrtu (piano Pandolfi) za razvoj države in njene ekonomije.

Pandolfi se je z vso vneto vrgel na delo za premostitev težav pri sestavi nove vlade. Imel je razgovore z vsemi strankami, osredotočil pa jih je sedaj na stranke DC, PSDI, PRI in PLI. Negotovitost vlada pa še glede vloge liberalne stranke, ki bi pristopila v vlado samo s polnopravno udeležbo, enako kot ostale stranke centra. V najkrajšem času bomo lahko izvedeli, če bo Pandolfijev poskus uspel ali ne. V naslednjem primeru bodo seveda možnosti za sestavo vlade vedno manjše, temu pa bo sledila spet neznanka nove krize in predčasnih volitev.

Slovenski Jamboree 1979

Cudna indijanska beseda »Jamboree« postaja široko znana med nami, saj zdaj že drugič združuje na skupnem taboru slovanske zamejske skavte in skavtinje. V Gorici te vseprek vprašujejo: si že bil na Jamboreeju? Kdaj greš na Jamboree?, ipd. Seveda sem se zato spravil na ne prav dolgo pot do Loga pod Mangartom. Ne bom opisoval lepote tega kraja, saj so dovolj znane. Novost v dolini Koritnice pa je »skavtsko mesto«. 97 šotorov stoji na velikem travniku. Kuhinje skrbijo za 284 skavtov in skavtinj, in sicer 147 iz Tržaške, 103 iz Goriške in 34 iz Koroške; skupaj tvorijo 33 vodov.

Ko sem se ustavil pod osrednjo zgradbo, ki jo sestavljajo trije jambori in oltar, sem gledal in strmel nad toliko pisanostjo obrazov, šotorov, krajev, rut in drugega. Na levi so šotori Goričanov, ki so letos Jamboree organizirali: vsi nasmejani in zagoreli so mi hiteli nekaj pravit o Tržačanih, da jim nagajajo, pa da se oni ne pustijo.

Na sredini so skavti in skavtinje s Koroške. Menda najbolj skavtsko živijo, v smislu, da so najbolj disciplinirani. Po obrazih jih ne ločiš, tudi po obleki ne; pač pa po govorici, ki je tako različna od naše.

Vsi se z njimi najlepše razumejo.

Na desni pa sta dva tržaška tabora. Oko se kar zgubi med tolikimi šotori, ki so postavljeni okoli »pagode«, velikega šotorja za sestanke.

Med vso »mularijo«, to so izvidniki, vodnice, opazim zelo veliko starejših skavtov in skavtinj. Eni so tudaj za ves čas tabora, drugi pa le za nekaj dni. Vsi pridejo radi pogledat. Mnoge poznam že dolgo let; hitro začnemo obujati spomine na čase, ko smo bili tudi mi še »mularija«. V skavtizmu, tudi našem zamejskem, se je marsikaj spremenilo: prišli so skupni tabori, discipline ni več kot nekaj, tudi trdo taborno življenje je šlo v pozabo. Ostaja pa skavtizem najbolj številna mladinska organizacija v zamejstvu, ki iz leta v leto privablja več mladine v svojo sredo. Prav Jamboree-ji pa pomagajo, da se vsa ta mladina med seboj spozna.

Danes (30. julija) sta Jamboree obiskala goriški in tržaški škof; bila sta zadovoljna ob pogledu na tako številno mladino iz njihovih škofij.

Na sporedu imajo voditelji še izlete, igre, taborne ognje in pa, seveda, veliki taborni ogenj prihodnje nedelje popoldne ob 16. uri. Vsi ste vabljeni!

V. BUKOVSKI

Nekaj spominov Pismo s Formoze

Vladimir Bukovski je tisti ruski oporečnik, ki ga je sovjetska vlada zamenjala za čiljskega komunističnega Corvalana. V opisanju razmer v Sovjetski zvezi je včasih prav hudomušen. V pouk in zabavo naših bralcev objavljamo nekaj odlomkov iz njegovih spominov. O svojih študentskih letih pripoveduje:

V zadnjih letih so neprestano uvajali nove reforme v šolski sistem. Seveda niso naredile učenja zanimivejšega, pač pa vnesle še dodatne absurdnosti in nesmisle, ki smo jih opazili tudi mi. Tako so v vrhovih ugotovili, da je šola preveč odmaknjena od življenja in da študentje po končani šoli niso bili vajeni delati. Zato so uvedli pravo delo. Eno leto smo delali v tovarni, naslednje poletje so nas pa poslali v neki sovhoz v bližini Moskve. To je res razširilo naše obzorje, a nikakor ne v smislu, kakor ga je načrtovala modra partija.

NA DELU V TOVARNI

V tovarni avtobusov smo prvič videli, kaj je sovjetska industrija s svojo napihnostjo, prevaro in prisilo. Zasedli nismo nobene delovne vne. Predvsem se nikomur ni mudilo, večinoma so se zadrževali v sobi za kadilce. Le če se je pojavil delovodja, so pohitile na svoja mesta. »Čemu hiteti za plačo, ki nam jo dajejo?« so govorili. »Delo ni volk in ne bo ušlo v gozd.« Že zarana so bili večinoma pijani ali pa so zdravili mačka prejšnjega dne. Med delom so od časa do časa poslali koga po vodko.

V celem oddelku je zares delal le neki štiridesetletni mušič, ki se ni odmaknil od stroja. Vsi so ga iskreno sovražili in ko so si ga kazali, so se s prstom pomenljivo dotikali čela. Skušali so mu nagajati: skrivaj pokvariti stroj ali mu ukrasti orodje. »Hočeš postati udarnik, hočeš dvigniti normo?« so mu zlobno govorili. Če je namreč kdo presegel normo, so jo naslednji mesec dvignili za vse in za isto plačo se je bilo treba bolj potruditi.

Delavec, kateremu so me dodelili na prakso in je bil le malo starejši od mene, je dosegal normo na zelo originalen način. Ko je od predelavca dobil navodila, je samo simuliral, da dela. Ko delovodja ni bilo v bližini, je izkoristil trenutke, da je skrivaj šel v skladišče že končanih izdelkov. V zadnji steni skladišča sta bili dve deski razmajani. Šla sva skozi, v temi našla zaboje ter se oprezno vrnili v naš oddelek. Te kose sva potem dodala najini »produkciji«. Ostanek dneva sva prebila večinoma v sobi za kadilce. Sodin, da noben moj vzgojitelj ni bil tako prebrisan.

V našem oddelku sva bila midva najmlajša in po vodko so pošiljali enega od naju. Eden je odšel po vodko, drugi je ostal pri stroju ter se obnašal, kakor da dela. Proti koncu delovnega dne so vsi odžviželi, se živahneje gibali ter neprestano odhajali iz oddelka. Vračali so se s paketi in škatlami. Spet je kdo zdrknil skozi ograjo s temi škatlami. Ko so odšli skozi nadzorovani izhod, so se vračali po plen. Kradli so vse, kar se je dalo prodati na črni borzi ali porabiti doma. Enkrat so ukradli cel motor za avtobus, drugič pa zavoj tapetacije za sedeže. Seveda je bilo nemogoče prešteti raznovrstne barve, lake in dele motorjev. Medtem pa so po tovarni viseli grafiki in o naraščanju produkcije in veliki napis: Izdelali bomo! Dosegli bomo! Presegli bomo! S sten so se smehljali simpatici delavci z zavihanimi rokavi. Na plakatih se je država nezadržno bližala viškom komunizma.

V SOVHOZO

Izkušnje s kmečkim delom niso bile nič manj zgovorne. Proti večeru so nas privlekli na sovhoz v bližini Moskve. Namestili so nas v baraki in spali smo na pogradih. Komaj je bilo zdanilo, so nas zbudile divje klevete. Ko smo stopili iz barake, smo zagledali kakih dvajset žensk, ki so z lopatami nakladale večinoma gnil krompir na tovarnjake. Delo so si lajšale z zmerjanjem Hruščeva.

»Nikita, pasji sin!« so kričale. »Zabava se s Katko Furčevom (takratni prosvetni minister - op, prev.). On se požvižga na to, da me cele tedne ne vidimo naših mož. Noč in dan nakladamo ta hudičev krompir, naj ga zlodej vzame! Sem naj bi prišel, ta Hruščev!«

Isti krompir so potem peljali na polja in ga sadili. Kakšen pridelek so mogli dobiti? A to ni nikogar zanimalo. Kmetje so nam razložili, da jih za vsako tono vsaj enega krompirja plačajo na akord, pridelek jih ne zanima. Kmalu je prišel mrz, deževalo je neprestano, nas pa so poslali ruvat iz zemlje peso. To delo se nam je zdelo nesmiselno. Poslali so nas tja samo zato, da delamo. Rezultati niso nikogar zanimali. Seveda je bil tudi sovhoz ves

prekrit z lepaki, grafikoni in slikami debelih krav in prsatih kmetič.

Blata je bilo toliko, da smo se vanj ugrezali, in po vodko se je lahko šlo le s traktorjem. Z začudenjem smo zvedeli, da delavci ne morejo zapustiti sovhoza, ker jim ne dajo potnih listov. Brez potnega lista pa si izven zakona in vsak policaj te lahko aretira. Brez potnega lista ne moreš dobiti drugega dela. Fantje naše starosti so čakali na vojaški nabor kakor na rešitev. Po odsluženem vojaškem roku so imeli možnost dobiti delo v mestu. Dekleta so sanjala samo o tem, da bi se poročila s kakim meščanom in potem odšla. Pijančevanje, prepiri in tudi krvavi pretepi so bili na dnevnem redu.

Pruredil U. V.

Goriški letnik

Že pred časom je prišla v naše slovenske knjigarne v zamejstvu dvojna številka revije »Goriški letnik«, ki prinaša raziskave in spise iz zgodovine na Primorskem. Zadnja številka, tretja po vrsti, je dobro urejena in vsebuje številne odlične prispevke iz zgodovinskega ter ocene podobnih revij za zgodovinske na območju Primorske, Istre in Furlanije. Ocenjeni so predvsem izdaji revij »Archeografo Triestino«, »Atti dei Civici Musei di Storia ed Arte di Trieste«, »Atti e Memorie della Società istriana di archeologia e storia patria« (Trst), »Furlanske «Ce fas tu« (Videm), »Forum Julii« (Cedad), »Sot la nape« (Videm), »Studi Goriziani (Gorica)«, »Historia Archeologica« (Pulj). Ocene so natančne in nudijo dober pregled nad novimi odkritji, tudi za tistega, ki ni poklicno zgodovinar. Moti le to, da je ob naslovu kraj izhajanja označen v neslovenski obliki, npr. Trieste, Udine, Cividale. Nepotrebna »izvirnost«, saj nam vsa ta mesta, še zlasti v zgodovini, niso bila tuja.

Prvi prispevek »Medsebojna pomoč na vasi na primeru Šmihela pod Nanosom« je napisala dr. Marija Makarovič. Vsebinska je, kar zadeva strokovnost, popolnoma na mestu, moti pa jezik, nekaj strokovni žargon, ki jasno pokaže, kako odtujena je knjižna slovensčina resničnemu vaškemu življenju. Izraz »redno načrtovana kmečka dela« je povsem izumetničeno označevanje skupnih del na vasi in tudi netočen, ker ta dela dejansko niso načrtovana, ampak jih vsakdo pozna ter ve, da jih je treba opraviti družno. Če navedemo samo še nekaj izrazov iz podnaslovov kot »evidenca medsebojne pomoči«, »populacijski nagibi«, »proizvajalna sredstva«, »kulinarčni in družabno-zabavni nagibi«, »skupnost sosedov« (soseska?), »skupnost sorodnikov in botrov« (sorodstva?), »vaška skupnost« (sretnja?), imamo vtis, kot da bi šlo za industrijo ter javno upravo, ne pa za slovensko vas in njeno tisočletno družbeno in gospodarsko korenino.

Peter Stres objavlja raziskavo »Tolminci v pomorskih poklicih«. Tema, ki jo je raziskoval svoj čas dr. Miro Pahor, ravnatelj Pomorskega muzeja v Piranu. Spet pridejo na dan podatki, da smo imeli Slovenci številne ljudi v vojni in trgovski mornarici pred prvo svetovno vojno. Tudi zadnji poveljnik avstrijske vojne mornarice veliki admiral Anton Haus (rojen 1851 v Tolminu) je bil Slovenec. Umrl je leta 1917, uradno zaradi pljučnice. Nekateri pa govorijo, da je naredil samomor ali celo da je bil zastrupljen, ker je kot avstrijski poveljnik nasprotoval načrtom Nemcev, zaveznikov Avstrije. Objavljena je tudi slika velikega admirala s slovenskim in — angleškim pripisom. Slednji je popolnoma odveč in prisiljen ter naj bi reviji pričaral nekaj nadih »mednarodnosti«. V resnici pa izpade ta uredniško tehnična poteza ceneno. Iz podatkov o slovenskih ljudeh v pomorskih službah je jasno razvidno, da Slovenci nismo samo »alpski« narod, kot je svoj čas zapisal Milan Vidmar v Ljubljani v nekem razmišljanju. Glede na naše število je med vsemi narodi stare monarhije največ naših ljudi odhajalo na morje.

Branko Marušič objavlja odlično študijo »O razmerju med slovenskim in italijanskim političnim gibanjem na Goriškem in v Trstu v letih 1848-1849«. Iz te študije je med drugim razvidno, da so bili pojmi, kaj je slovensko in kaj slovansko v prejšnjem stoletju precej zamegljeni. Študija pa je poučna tudi za današnje razmere.

Dr. Ivo Juvančič je prispeval obširno raziskavo »Goriški nadškof Carlo Margotti, izvajalec linije sporazuma Pij XI. - Mussolini (1929)«. Uporabil je izredno mnogo gradiva. V razpravi pridejo do izraza tudi osebni spomini, ki dajejo spisu določen ton. Potrebno bi bilo nekoliko bolj

Dne 11. julija letos se je s Formoze (Taiwana) oglasila s. Anica Miklavčič:

Bila sem na Japonskem cel mesec, vrnila sem se pravkar in tako šele danes izpolnim svojo dolžnost (zahvalo za velikonočna voščila). Na Japonskem smo sestre kanosijanke praznovale 25-letnico našega misijona. Sestre so me povabile za to lepo slovesnost, ker sem bila jaz ena izmed treh prvih sester, ki smo pred 25 leti prišle iz Kitajske na Japonsko.

Z veseljem sem izrabila to priložnost in šla obiskat drage Japonce, ki so bili obiska zelo veseli. Kakšne spremembe v teh 25 letih! Hvala Bogu, tudi japonščina mi gre še dobro, saj sem bila tam 15 let, in je nočem pozabiti. Tudi tu na Formozi

lahko veliko govorim v tem jeziku, ki je pa zelo težak.

S hvaležnostjo prejemam Katoliški glas in sledim dogodkom v Trstu in drugod. Kako rada bi tudi jaz kaj napisala za Katoliški glas, pa nimam ne časa ne zmožnosti. Dela je preveč, čas beži in za pisanje ostane le noč.

Tukaj na Formozi je sedaj mirno; ljubi Bog naj vas varuje tudi za prihodnost, ker ne vemo, kaj je v božjih načrtih. Tukaj so vsi proti »rdečim«, obenem želimo, da bi se kitajska celina enkrat odprla in da bi se tudi misijonarji vrnili na tisto drago zemljo. Od tam prihajajo zelo ganljive novice, kako so ljudje trdni v veri, v katoliški veri. Se vse je po starem, kakor je bilo pred 30 leti, iščejo Boga in želijo biti v zvezi z Rimom in sv. očetom.

Tudi tiste državne oblasti, ki so izgnale misijonarje, so izginile; sedaj želijo misijonarje v Šangaj, da odprejo jezuiti tisto slavno Univerzo Aurora, ki je prej tako lepo delovala. Vemo, da so v Hongkongu ustanovili društvo, ki se imenuje Janua Coeli. Vsi vpisani duhovniki in redovnice hočejo izprositi z molitvami in žrtvami, da se odpro vrata Kitajske. Kdaj bo to, ne vemo, toda v vseh je veliko upanja. Tudi jaz sem pripravljena... Takrat sem bila najmlajša kanosijanka med tistimi, ki smo zapustile Kitajsko; sedaj sem še edina pripravljena na vrnitev. Molimo, zaupajmo, pričakujmo!

Molite zame, jaz še vedno molim za naš dragi Trst, saj sem Tržačanka. Za Boga sem vse zapustila, hočem ostati zvesta misijonarka do smrti... Se enkrat srčna hvala za vse!

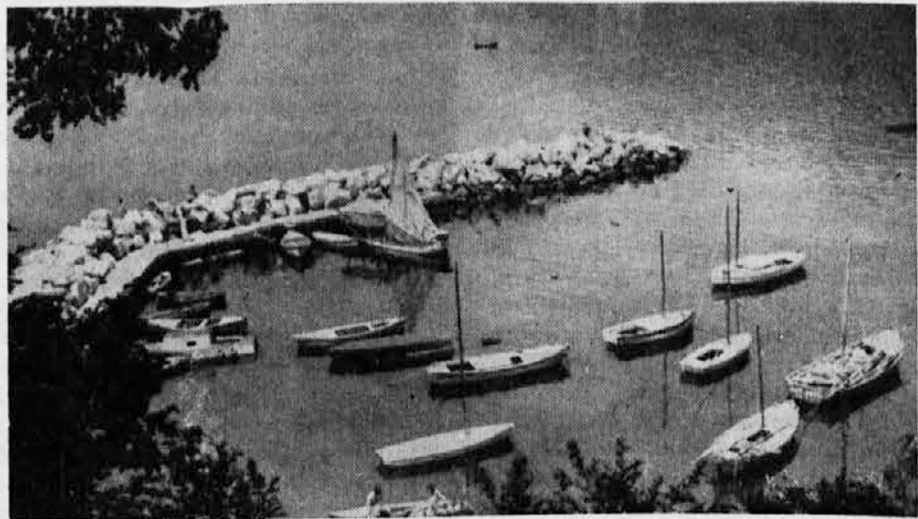
Proti nezakonitostim turške vlade do carigrskega patriarha

Turške oblasti so v zadnjem času zasegle imovino pravoslavne patriarha, med drugim pet cerkva in obredno orodje, češ da niso plačani davki. Pred letom dni pa je ministrski predsednik Ecevit delegaciji v tej zadevi obljubil oprostitev. V telegramu nanj patriarh Demetrij sedaj omenja tudi krivico, da patriarhu odrekajo posest vseh po 1936 pridobljenih nepremičnin. V cerkvenih ustanovah in šolah so odklonili tudi telefon. Telegram zaključuje s krepkim protestom proti »takšnim nezakonitim dejanjem«.

Duhovni voditelj nad dveh milijonov pravoslavcev v Ameriki nadškof Yakovos (New York) je pred kratkim v intervenciji prosil ministrskega predsednika, da bi od upravnih oblasti zahteval, da izvršijo, kar jim je vlada obljubila storiti. Sveti Sinod pa se je odločil, da vse pravoslavne in druge krščanske Cerkve zaprosi, da bi podprle carigrski patriarhat.

Seja deželnega tajništva Slovenske skupnosti

V torek 31. julija je bila v Jamljah seja deželnega tajništva Slovenske skupnosti. Deželni tajnik dr. Drago Štoka je poročal o pogajanjih med strankami, ki sestavljajo sedanjo deželno večino, v kateri je tudi SSK. Med tem časom je bilo že več sestankov, na katerih preverjajo sedanji politični položaj. Slovenska skupnost je pri tem ugotovila, da se vprašanja slovenske manjšine vse premalo upoštevajo in zato postavlja zahtevo po temeljiti razjasnitvi deželne politike do slovenske manjšine. Posebej zadeva to slovenski šolski okraj, televizijske programe v slovenski, posebej dežele na kulturnem in gospodarskem področju in seveda vprašanje globalne zaščite. Od odnosov večine do vseh teh vprašanj bo nato tudi odvisno stališče SSK do nadaljnega sodelovanja v tej večini. V jeseni bo pa Slovenska skupnost v deželi Furlaniji-Juljski krajini razpravljala o pripravi tretjega deželnega kongresa.

Slovensko Porabje

V Slovenski vasi (Rábatótfalu) na Madžarskem so imeli junija letos narodnostne dneve, ki so se jih udeležili tudi pripadniki nemške in hrvaške skupnosti v Železni županiji (Vás). Madžarska ali s stari slovenskim imenom Ogrska je upravno razdeljena na županije (komitate). Da našnje Porabje na ogrski in Prekmurje na jugoslovanski strani sta novi imeni, ki sta prišli v rabo po prvi svetovni vojni. Prej pa sta sestavljala oba predela Slovensko krajino (Tótság) v omenjeni županiji. Ta krajina je predstavljala ostanek nekdanje slovenske Panonije in njeno izročilo, jezikovno, kulturno, politično, narodnostno še do danes ni v celoti raziskano.

V Porabju na Ogrskem cenijo število Slovencev na okoli 5.000. Letos so po slovenskih vaseh namestili tudi dvojezične table. Kulturno slovensko življenje je zelo napredovalo, imajo kulturne domove, obnovljene ali nove, v Stefanovcih, Dolenjem in Gorenjem Seniku, Sakalovcih. Prosveta med njimi se je zadnja leta bistveno poživila, nastalo je kulturno društvo »Porabje«, pevski zbor »Avgust Pavel« (imenuvan po znanem porabskem književniku), folklorna skupina (domači ples »samarjan-ka« in »sotisa«), knjižnice.

V šolah imajo po tri do štiri ure slovenske učencev je približno 400. V načrtu ogrskih šolskih oblasti pa je uvedba dvojezičnega pouka, podobno kot v slovenskem Prekmurju. Osrednja dvojezična šola bo zgrajena v mestu Monošter (Szentgotthárd), ki je središče tega predela. Obenem pa bo dvojezični pouk uveden tudi v osnovne šole v porabskih vaseh.

Novosti na bližnjem vzhodu

Se vedno nemirno področje Palestine in njene politične usode kaže zdaj pa zdaj nove možnosti razpleta. Po nepotrjenih vesteh naj bi OLP (Arafatova Fronta za osvoboditev Palestine) morda prišla postopno do priznanja pravice Izraelu do lastnega obstoja. To naj bi izhajalo iz razgovorov, ki jih je palestinski voditelj imel svoj čas na Dunaju s predstavnikoma socialistične Internacionale, avstrijskim kanclerjem Kreiskyjem in zahodnonemškimi voditeljem Brandtom.

Medtem se je zvedelo, da bo šel egipčovski predsednik Sadat v kratkem na uradni obisk na Kitajsko, kamor ga je povabila pekinška vlada. Kot kaže, se torej tudi Peking zanima za to nemirno točko v vzhodnem Sredozemlju in želi morda uveljaviti tudi tam (po izgubi vpliva nad Albanijo) svojo prisotnost.

Osimski sporazumi

(nadaljevanje s 1. strani)

venske skupnosti, imata PCI in PSI v tem svetu predsednika in kvalificirano predstavništvo, a nista do zdaj ničesar ukrenila, da bi se televizijske oddaje v slovenski in češki jeziki začele.

ZAUPAJMO V LASTNE SILE

Po vsem tem bi bilo res nestvarno pričakovati v bližnji bodočnosti kakšen bistven premik v smeri priznanja pravic naši narodnostni skupnosti. Do te ugotovitve smo se dokopali na osnovi sedanjih in preteklih izkušenj in se bojimo, da jih niti toliko poveljčevani osimski duh na žalost ne bo mogel ovreči. Tudi v krogih, ki so doslej brez pomislekov prikazovali osimske sporazume kot novo dobo za razvoj Slovencev v Italiji, veje zaskrbljenost nad počasnim izvajanjem oziroma neizvajanjem sporazuma, zlasti v pogledu celovite zaščite naše manjšine, in pripominjajo, da bo treba še ostreje in odločneje nastopiti, da kaj dosežemo.

Samostojni demokratični tabor Slovencev je vedno gradil predvsem na lastne sile in se ni slepo vdajal splošnemu vzdušju, da bo sam razvoj dogodkov ob podpori podpisanih sporazumov rešil naša bistvena vprašanja. Zato smo bili vedno tudi kritični do vseh pobud, ki bi nam utegnile usodno škodovati, kot je npr. lokacija industrijske cone na Krasu ali naivno zaupanje v lojalno izvajanje vseh sprejetih obveznosti. Zlasti kar se tiče izvajanja mednarodnih in drugih sporazumov imamo primorski oziroma zamejski Slovenci poučne izkušnje, katerim se ne moremo odpovedati, pa naj veje med državama duh tega ali onega dogovora.

Zato bomo tudi za naprej še bolj prepričljivo zagovarjali zaupanje v lastne sile.

Letošnji »Zaliv«

Izšla je prva letošnja dvojna številka te znane revije, ki jo ureja Boris Pahor. Uvodnik »Na naslednji ladji« obravnava kritični trenutek slovenstva na Primorskem, ob soočanju slovenske narodne biti s politiko in ideologijami. Ezio Martin nadaljuje z objavo Bevkovih pism; Franček Kržnik razpravo »Med komunistično diktaturo in demokracijo«. (Stališča Roze Luxemburg; ustavodajna zbornica, v kateri so Leninovi boljševiki dobili komaj 25 odst. glasov, zato so jo nasilno razgnali.) Tavo Burat končuje spis o P. P. Pasoliniju in »narečjih«. Jasminka nadaljuje z zapisi z magnetofonskega traku. Boro Ban pa z romanom »Moč v belem«.

Novi prispevki. »Pričevanje« Virgila Ščeka v počastitev njegovega spomina. Slavko Tuta o nastopu primorske mladine v letih 1926-27; dogajanja med obema vojnama na Primorskem, ki jih povojni tisk v Sloveniji zamolčuje. Dr. Tuta zavzame tudi kritično stališče do objav zgodovinarke Milice Kacin-Wohinz: odpor primorske mladine je bil usmerjen v resnici na prizadevanje za premik krivičnih meja in ne v revoluciji kot pri komunistih; italijanski komunisti (v odnosu do Slovencev) niso nikoli pristali na kako samoodločbo, ker so vedno zatrjevali, da jim bodo priznali vse pravice v okviru italijanske države.

Zora Tavčar, »Moja drevesa«. Simbolično razmišljanje, idila, spomini, ki jih ponazorjuje štiri drevesa: jablana kot simbol štajerske domačije; lipa, ki ji ponazorjuje primorski svet; jelša jo spominja na zavrsko pokrajino; platana pa kot velemestno drevo na medvojni dunajske dni. Kratek prispevek, v katerem je simbolično mogoče toliko povedati. Pierre Ammonod, »Jezikovni spor v Val d'Aosta«, zanimiva razprava o položaju francoščine v tej deželi.

V zvezi z zadnjo protislovensko gonjo v tukajšnjih italijanskih dnevnikih (Il Piccolo in Messaggero Veneto), z navideznimi »pismi« bralcev, objavlja J. S. kritičen pre-

tres vzrokov za slovenske manjvrednostne občutke; tuji politični režimi vcepljajo zadnjih sto let sistematično v prepričanje slovenskih izobražencev in ljudi zavest o hlapčevskem slovenstvu s ponarejanjem slovenske zgodovine; objavljen je prvi del razprave, primere najbolj popačenih trditve o slovenski preteklosti bo prinesla naslednja številka.

Boris Pahor v odprtem pismu Jožetu Javoršku na prefinjen način zavrne njegove surove potvorbe resnice in dejstev v knjigi »Nevarna razmerja«, ki je v Sloveniji vzbudila precej radovednosti, obenem pa napravila mučen vtis o kulturnih razmerah v Sloveniji. J. Savli objavlja spominski zapis ob smrti furianskega pesnika Franca de Gironcolija.

Pregled zanimivih knjig je med najboljšimi stvarmi v vsaki številki revije. Tokrat je podana na kratko vsebina naslednjih del: Ferruccio Fölkel, »La Risiera di San Sabba« (Milan 1979), Jacques Maritain, »Approches sans entraves« (Scritti di filosofia cristiana), Ljubo Sirc, »Smisel in nesmisel« (London 1968), Marino Qualizza, »Israele nella storia della salvezza secondo Tommaso d'Aquino« (disertacija, Gregoriana, Rim), »Iniziativa«, zbornik za družbeno vprašanja, F. Jeza (Trst 1979), Janko Kos, »Matija Cop«, (Ljubljana 1979), Dr. Ante Ciliga, »Sam kroz Evropu u ratu«, 1939-1945 (Rim 1978), Antonio Santin, »Al Tramonto« (Trst 1978), Marjan Pertot, »100 let dramskega delovanja na Proseku in Kontovelcu« (Prosek-Kontovel, 1978), Françoise de Vaux de Foletier, »Mille anni di storia degli zingari« (Milan 1978), »Problemi«, letnik 17 (Ljubljana 1974/4).

Pod naslovom »Tržaški zvon« je zbranih nekaj kritičnih pretresov narodnostne slovenske problematike in odnosa do nje, s strani matičnih oblasti kot tudi tukajšnjih odgovornih, posebno v levem idejnem taboru. Številko zaključuje glosa o slovenščini v javnosti.

Aleksej Goriški »Popotniki skozi življenje«

Iz Argentine, kjer vztrajno in seveda z žrtvijo prilivajo slovenskemu književnemu kulturnemu drevesu, je prispel nov roman s celotnim naslovom »Popotniki skozi življenje«. Izdalo ga je Baragovo misijonišče v Buenos Airesu 1979.

Roman je beseda, ki najbrž tudi beroče občinstvo nekoliko prestraši, ker nismo — na splošno — več vajeni branja obširnih del. Toda kdor bo imel pogum, da se knjige loti in z njo nadaljuje, ne bo razočaran, ker bo našel v njej celo kopo problemov, ki se tičejo ljubljanske družbe iz leta 1927 in tam okrog, kamor je roman krajevno in časovno usidran, a so še vsi problemi, ki jih avtor obdelava in rešuje dovolj spretno — še vedno aktualni: socialno vprašanje, materializem življenja, brezglava usmerjenost buržoazstva, kapitalizem, komunizem, družina, verski problemi (ki jih znajo komunisti rešiti v petih minutah! Glej Ukana!), ateizem in vera, zedinjenje krščanskih Cerkva, predvsem katolicizma in ruskega pravoslavja, ki je katoliški Cerkev najbližje, dočim so druge avtokefalne pravoslavne Cerkve bolj lokalno narodne in se v knjigi najde precej tragična oznaka, da so nekateri grški škofje bolj Grki kot kristjani — kar je nepremostljiva ovira za združitev krščanskih Cerkva, tembolj ker najdemo marsikaterega tudi nam zelo blizu stoječega novolatina, ki je enako usmerjen in zraven še prepričan, da ima prav.

Pisatelj skuša vse te probleme rešiti in jih tudi rešuje, kar je za našo dobo zelo aktualno, ker smo prav v tej važni zadevi združitev krščanskih Cerkva stopili iz stoletne ali tisočletne letargije na pot dialoga, soočenja in iskrene želje po zbl-

žanju in seveda tudi po zedinjenju — nekoč v bodočnosti, ko bodo skupna stremeljenja in prizadevanja dozorela, kar je zelo važno, ker bi nekaka čustvena naglica na tej poti le škodila, kakor dokazuje zgodovina takih poizkusov.

V romanu nastopajo mnoge osebe in je polno dejanja, spleto in razpletov — večsah se zdijo skoraj fantastični, četudi so prav kruto realni.

Prav je, da je krščanski svetovni nazor poudarjen pri reševanju mnogih problemov, ker je s tem hkrati povzdignjena veljava svobodnega pisatelja in motivira življenja, ki ga ne ovira cokla materialistično diktirane in politično usuznjene celo leposlovnne literature.

Ce velja za vsako knjigo pravilo, da ni vredna branja, če ne zasluži, da jo dvakrat bereš, se bo ob tej knjigi bralec prepričal, da jo je treba tudi po drugem branju še večkrat odpreti in se še bolj poglobiti v reševanje raznih problemov, ki jih pisatelj vedno osvetli s svetlobo krščanstva.

Knjiga se nam predstavi kot nekaka Divina Commedia človeškega dejanja in nehanja in je seveda odlično katoliška kot če bi jo pisal kak Coloma in spominja v obdelavi Sergija (ena glavnih oseb) na psihologijo Dostojevskega. Ne strinjam pa se, da je Sergej sodeloval pri izsiljevanju očima Bereca do drugega očima Sonjinega in njene matere.

Za pisatelja je večkrat dovolj, da nam predloži razne scene in ni še posebej potrebno predolgo podčrtavanje in opominjanje, kako naj dogodka razumemo, ker nas še slika dogodka prepričuje, ker bi sicer pripovedovanje, čeprav je tekoče in ne obremenjeno kot pri nekaterih sodobnih

in Gradca, nekaj tudi iz Slovenije. Lepo so bili zastopani moški, veliko je bilo učiteljev in profesorjev, le mladina je manjkala. Zakaj? Verjetno zato, ker mladina rada potuje sama, enotedensko potovanje pa je zanjo predrago. A dalo bi se temu od pomoči, če bi se starejše osebe, ki same ne morejo več na potovanje, zavzele za mlade, dobre frunte in dekleta in jim plačale pot. S tem plemenitim dejanjem bi zadovoljile sebe, mladim pa pomagale, da bi obogatili svoje znanje in se tudi duševno pokrepčali.

Nadaljevali smo s pripravami, rešili marsikatero težavo in malodušni obstali, ko je zbolel glavni pobudnik romanja, urednik g. Jože Jurak, in se moral romanju odpovedati. Premagali smo tudi to težavo, saj se je navdušenje prijaviteljev iz dneva v dan stopnjevalo, prvič z izvolitvijo krakovskega kardinala Wojtyła za poveljarja svete Cerkve, potem pa z njegovim

tržaške novice

Sv. Ivan

Hudo je pretresla Sv. Ivan žalostna vest, da je podlegla hudim poškodbam ob prometni nesreči blizu Skofje Loke Justina Vuga roj. Kralj, 77-letna zavedna Slovenka, ki je stanovala v ulici Cave pri Sv. Ivanu. Sodelovala je pri vsaki slovenski pobudi, redno smo jo videli v svoji sredi pri slovenski službi božji, poslednjič pri večerni maši v soboto, en dan pred usodno nesrečo. V nesreči sta zadobila poškodbe tudi njen mož dr. Stanko Vuga in Lea Jogan vd. Stolfa, ki se zdravita v ljubljanski bolnišnici.

Pokojnico smo spremili k zadnjemu počitku v petek 27. t. m. zvečer v Merčah, podružnici sv. Andreja župnije Povir pri Sežani, kamor je rajna Justina pogosto zahajala k sorodnikom in želela biti tudi sama tam pokopana. Pri pogrebnih svečanostih ji je pel v slovo svetoivanski cerkveni zbor, v katerem je pokojnica veliko let sodelovala. Dragi Justini želimo večni pokoj, težko prizadetemu možu, hčeri in sinu ter sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje.

Umrla je ga. Angela Kacin roj. Tušar

V tržaški bolnici je v soboto umrla ga. Angela Kacin roj. Tušar, žena ravnateljca dr. Antona Kacina. Pokojnica je bila doma iz Idrije, iz znane Tušarjeve družine. Postala je učiteljica in prebila velik del svojega življenja v Gorici, kjer je Kacinova družina živela. Učila je po raznih šolah po Goriškem. Njeno zadnje službeno mesto je bilo v Podgori. Težka bolezen jo je nato priklenila na dom, kjer je preživela vsa zadnja leta. Družina se je pred leti iz Gorice preselila na Opčine, saj so skoraj vsi člani Kacinove družine zaposleni na Tržaškem.

Pogreb blage pokojnice je bil v torek 31. julija ob veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev. Pogrebne obrede je ob asistenci msgr. Močnika, gg. Zerjala, Pohajača in Štuheca vodil škofov vikar msgr. Škerl.

Gospa Kacinova je bila znana kot dobra in vestna vzgojiteljica. Zaradi boleznih pa se je morala veliko prizadevati odpuščati svojemu poklicu. Njeno življenje je bilo veskrozi življenje plemenite in značajne žene. Dolgih petnajst let je z izredno vdanostjo prenašala težko bolezen. Trpljenje ji je lajšala globoka vera, predvsem pa nenehna prisotnost in ljubeča skrb njenih dragih.

Zaljubljenemu možu dr. Antonu Kacinu, otrokom prof. Mariji, inž. Janezu, dr. Metki in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

S seje sekcije SSK v dolinski občini

Na svoji redni seji v ponedeljek 30. julija je sekcija Slovenske skupnosti v dolinski občini razpravljala o tekočem političnem položaju s posebnim ozirom na aktualne in pereče krajevne probleme. Kljub poletnemu času se številni občani obrača-

pisih, postalo nekaka nepotrebna moralizirajoča tirada, ko bi zadostoval krepak udarec. To velja tudi za začetna gesla: dovolj bi bilo eno, npr. prvo: Dnevi sedanjega življenja so kratki... Zelo učinkovito bi bilo tretje geslo: Jaz sem pot, resnica in življenje. (Jan 14, 6).

Čeprav je knjiga obširna — 448 strani tiska po 44 vrstic — in je bila tiskana daleč na zahodni obali Južnega Atlantika, ni v njej skoro nobene tiskovne pomote.

obiskom Poljske, zlasti krajev, ki smo jih tudi mi določili za cilj našega romanja.

ODHOD

Naglo se je približal 20. julij, dan odhoda. Goriška potovalna agencija IOT nam je preskrbela hotele na Češkem in Poljskem, avtobusno podjetje Olivo iz Vidma pa nam je dalo na voljo dva udobna avtobusa. Odpotovali smo. V Vidmu so vstopili štirje prijavitelji, v Trbižu ga. Ehrlihova, drugače bivajoča v Rimu. Kmalu smo bili na avstrijskih tleh v prelepi Koroški, deželi jezer, cvetja in gozdov. Ob Osojskem jezeru je Evelina Pahor iz Trsta z zanosom recitirala Aškerčevo Mutec Osojski. Z zanimanjem smo ji prisluhnili, saj nas je ta balada še bolj približala poljski zgodovini in njenemu zavetniku sv. Stanislavu. Isto pesem je v drugem avtobusu recitiral prof. Slavko Bratina. Dr. Joško Savli pa nam je izrčno in v

jo za razne informacije v zvezi z upravnimi zadevami. Največ pritožb je na račun stanja cest in ulic po raznih vaseh, ki so v tako slabem stanju, da naravnost kličejo po takojšnjem popravilu. Nerazumljivo je namreč, da še niso odpravljene posledice zime na občinskih cestah, ko so vendar na razpolago potrebna finančna sredstva v proračunu. Zato je sekcija naročila občinskimi svetovalcem, da se za ta problem odločno zavzamejo in ga posredujejo občinski upravi, da ta čimprej uredi stanje cest po vaseh.

Slovenski kapitalizem?

Gospodarstvo ima svoje zakonitosti ne glede na kapitalistični, socialistični ali kak drugi režim. Treba je ustvariti dobiček in poslovati uspešno. Vseeno je potem, ali je to namen »lova za dobičkom« (v kapitalističnih) ali »zadovoljivje družbenih potreb« (v socialističnih deželah). Tehnika gospodarjenja se ne spremeni. To so v Jugoslaviji spoznali kmalu po letu petdeset in s tiki. samourpavljanjem prilagodili svoje gospodarstvo tržnemu tj. kapitalističnemu gospodarjenju in njegovemu sistemu cen.

Po šestdesetem letu so se nekatera podjetja tako razvila, da so že začela previdno odpirati svoje podružnice in zastopstva v tujih, predvsem kapitalističnih deželah. In sicer prav po načinu uveljavljanja na tujem tržišču. Ali sedaj njihovo uveljavljanje imenujemo »prodor jugoslovanskega kapitala« ali »vključevanje v mednarodno delitev dela«, na sami vsebini dejanja ne spremenimo ničesar.

Za slovenske ubožnostne pojme je bilo pred kakim letom nemajhno presenečenje, da je velepodjetje »Gorenje« iz Velenja kupilo tovarno barvnih televizorjev in zabavne tehnike »Körting« v mestu Grassau na Bavarskem (Zah. Nemčija). Tovarna je bila v stečaju. »Gorenje« pa ima svojo tovarno tudi v kraju Gutau v Zg. Avstriji, drugi obrat »Gorenje Handels« pa so odprli na Dunaju. Nadalje ima to podjetje spet svoj obrat še v Grčiji, ki se imenuje »Gorenje Hellas«. Utrpa pa si pot tudi v druge države in na druge celine, menda celo v Avstralijo.

Velepodjetje »Gorenje« je začelo svoj gospodarski razmah z izdelovanjem pralnikov tipa Rex po načrtu znane italijanske tovarne in razširilo svojo dejavnost na celotno jugoslovansko tržišče ter v vzhodnoevropske države. Njegov razmah pa med slovenskimi in jugoslovanskimi podjetji ni nekaj osamljenega. Na evropsko raven se je uvrstilo npr. tudi podjetje Slovenijales, ki ima, podobno kot »Gorenje«, več svojih obratov v tujini, med temi vsaj štiri v ZDA, ki veljajo za izhodišče klasičnega kapitalizma.

Vzporedno z uveljavljanjem slovenskih podjetij na mednarodnih trgih oz. z njih vključevanjem v mednarodno delitev dela poteka tudi razmah slovenskega bančnega poslovanja. Ljubljanska banka je po velikosti druga v Jugoslaviji (za beograjsko Udruženo banko), in spada med dvesto velikih na svetu (123. mesto). Svoja predstavništva je odprla po skoraj vseh pomembnejših svetovnih mestih: Frankfurt, Vzh. Berlin, Pariz, London, Milan, Praga, Varšava, Budimpešta, Moskva, New York, Caracas, Rio de Janeiro, Beirut, Nairobi, Abidjan. Ze pred leti je ta banka ustanovila v Frankfurtu »LHB International Handelsbank A.G.«, sodelovala pri odprtju »Banque Franco-Yougoslave« v Parizu, pri »International Investment Corporation for

Razprava je nadalje tekla o govoricah v zvezi s špekulacijami glede napovedanih sprememb splošnega občinskega regulacijskega načrta, s katerimi naj bi se nekateri zainteresirani privatniki hoteli okoristiti s tem, da že sedaj kupujejo vsa razpoložljiva zemljišča in hiše. Tu se postavlja vprašanje, ali ti že vnaprej vedo za spremembe regulacijskega načrta ali delajo omenjene kupčije na slepo. Sekcija je sklenila to vprašanje skrbno proučiti in razčistiti, kakšno osnovo imajo omenjene govorice.

Končno je odbor sekcije z zadovoljstvom vzel na znanje, da je enodneveni izlet v Tersko in Soško dolino 14. julija prav dobro uspel v veselje vseh udeležencev in organizatorjev.

Sekcija SSK obvešča, da so v polnem teku priprave za organizacijo vsakoletnega Našega praznika, ki bo 1., 2. in 3. septembra v Dolini. Dokončni program bo objavljen v prihodnjih tednih.

Yugoslavija v Luksemburgu in pri »Development Bank of Zambia« v Lusaki.

Nedavno je odprla svoje predstavništvo tudi v Trstu, pri čemer je italijanska stran zavlačevala z odobritvijo dovoljenja iz bojazni, da bi se s tem okrepil položaj slovenske skupnosti v mestu. Toda dejansko gre samo za vprašanje prestiža. Predstavništvo ne bo okrepilo gospodarstva slovenske skupnosti v zamejstvu, ker ima točno določeno področje delovanja. Lahko pa vpliva prisotnost tako močnega denarnega zavoda iz Slovenije na slovenske ljudi v zamejstvu psihološko, češ tudi Slovenci imamo svoje mednarodne družbe in gospodarsko moč.

Pravzaprav je tudi ta vpliv oz. zgled nekaj pomembnega za našo psiho, saj se občutkov manjvrednosti v mnogih primerih še nismo povsem znebili, kljub temu, da se je tudi pri nas na zamejskem Primorskem mnogo naših ljudi uveljavilo in si gospodarsko opomoglo.

Na podoben način vpliva lahko prisotnost podjetij iz Slovenije tudi na Koroško. Tovarna »Elan« iz Begunj na Gorenjskem je lansko leto odprla na Brnci pod Beljakom svoj obrat za izdelavo smuč in sprožila s tem histerično gonjo nemškutarskih organizacij. Ni šlo za konkurenco avstrijskim podjetjem, niti za jugoslovanski gospodarski vdor na Koroško, pač pa za to, da je bila s tem prvič resno prizadeta verodostojnost podobe o ubožnostnem, majhnostnem in sramotnem slovenstvu, ki jo koroški tisk in šola že celo stoletje sistematično vtepta v pojmovanja Korošcev, tako da se je takšna podoba vse do zadnjega časa zdela tudi povsem prepričljiva, saj koroški slovenski ljudje pri velikih podjetjih in tovarnah praktično niso bili soudeleženi.

Se bolj srdito nasprotovanje istih nemških krogov je bilo uperjeno proti slovenskemu prevzemu tovarne celuloze na Rebrci pod Zelezno Kaplo, ki je bila v stečaju. Končno jo je prevzela družba Papirles iz Slovenije, ki je edina lahko zagotovila njeno obratovanje, strojno prenovo in odkup celuloze. S tem pa tudi delo okrog 190 koroškoslovenskim delavcem in kruh njihovim družinam.

Uspešno gospodarstvo, s kakršnimi koli nazivi, ideološkimi predznaki je bistvo obstoja in napredka vsake družbe, tudi naše skupnosti v zamejstvu. Odprta meja in ogromne količine denarja, ki se zlivajo v jugoslovanske strani, bi lahko slovenskim ljudem v zamejstvu, ki so bili toliko časa diskriminirani in odrinjeni od javnih služb in boljših mest, prinesle mnogo večje koristi, če bi jih znali bolj izkoristiti. Toda z njimi se znajo mnogo bolj okoristiti podjetnejši italijanski sosedje. Slovenci pa v prizadevanjih po napredku spet zamujamo vlak.

iz 17. stoletja. Preko Trenčina in Zilina, kjer imamo kosilo, prispmo pod večer na poljsko mejo pri Cieznyu in pred nami je domovina papeža Wojtyła, v njej pa glavni cilj našega romanja, Cestohova.

Cakanje na češko-poljski meji je še daljše. Naša goriška potovalna agencija se je močno uštel, ko nam je s tako gotovostjo zatrjevala, da na mejah ne bomo čakali več kot pol ure. Tu se je tista polovica ure šestkrat pomnožila. Ze se bliža deveta zvečer, ko stopimo na poljska tla.

(dalje)

Z. P.

Poromali smo k Mariji Čestohovski na Jasno goro

Ze v lanskem poletju, ko je bila izvolitev krakovskega nadškofa in kardinala Wojtyła na Petrov prestol še zavita v skrivnosti božjih zamisli, smo pri Katoliškem glasu začrtali prve smernice za romanje k čestohovski Mariji na Poljskem. Nismo slutili, koliko dela in skrbi si s tem nalagamo.

Začeli smo z božjo pomočjo in med našim ljudstvom vzbudili takoj veliko navdušenje. Ze v prvih tednih se je prijaviilo nad 120 oseb. Pozneje so nekateri odpovedali, a ostalo je vseeno okrog 100 oseb. Največ jih je bilo iz Gorice in bližnje okolice, iz Devina in Sosljana, iz Nabrežine, Trsta in tržaškega Brega, iz Vidma, Rima

Opomba uredništva. Prejeli smo spis dr. Lojzeta Škerla in Stanka Zorka pod naslovom: Vtisi z romanja na Poljsko. Objavili ga bomo, ko bomo končali poročilo o goriškem romanju na Poljsko, saj taka razmišljanja veljajo za obe romanji, tržaško in goriško.

Delovanje goriškega občinskega sveta

Politični in upravni organi se odpravljajo na počitnice, ki si jih tudi zaslužijo. Rimski parlament bo seveda še dalj časa zaseden z reševanjem vladne krize in temu sledečo razpravo o sestavi vlade. Deželni svet je tudi že na dopustu, čeprav se še zaključujejo politična pogajanja med strankami sedanje večine. Podobna je usoda pokrajinskega sveta in občinskih uprav.

Goriški občinski svet je na raznih zadnjih zasedanjih v mesecu juliju obravnaval vrsto pomembnih vprašanj tako političnega kot upravnega značaja. Med prva sodi gotovo diskusija o vietnamskih beguncih, ki jo je sprožila posebna resolucija demokršćanskih svetovalcev. V debato okoli tega dokumenta, ki je trajala dobre tri ure, je poseglo veliko število svetovalcev vseh skupin občinskega sveta. Predlagana resolucija se je zavzemala za priznanje solidarnosti in konkretne pomoči vietnamskim beguncem ter je tudi podčrtala politične odgovornosti hanojske vlade za vse dramatične posledice nastalega položaja. Predstavniki posameznih strank so objasnili svoja stališča in poudarili odnos do celotnega problema. Demokršćani in predstavniki sredinskih strank so se zavzeli za odobritev resolucije in za iskanje primernih sredstev za pomoč beguncem. Levice je bila bolj v zadregi, zlasti komunisti. Načelnik svetovalske skupine PCI je celo izjavil, da so za nastali položaj krive ZDA, češ da niso še plačale vojne škode Vietnamu...! Res »objektivna« razlaga! V imenu Slovenske skupnosti je svetovalec Bratuž poudaril, da je treba splošno sodbo za položaj prepustiti zgodovini in na tem mestu nepristransko iskati rešitev s človeške plati. Zavzel se je za to, da občina najde primerne oblike konkretne pomoči tem nesrečnim beguncem.

Po dolgi debati in odgovoru pristojnega odbornika Moiseja je nato občinski svet odobril tekst predlagane resolucije s podporo skoraj vseh strank. Le komunisti in socialisti so se pri nekaterih odstavkih vzdržali.

Na isti seji se je tudi razvila razprava o razlaščenju določenih zemljišč, ki so namenjena za znane infrastrukture goriške občine (avtoporto, carinarnica). Ob tem problemu je bilo veliko govora in svetovalci so v marsičem oporekali občinski upravi za njene izbire in način odplačevanja prizadetim kmetovalcem oz. lastnikom. Svetovalec SSK Paulin je v svojem tehtnem posegu močno kritiziral politiko občinske uprave, ki s svojim ravnanjem ne kaže nikakega socialnega odnosa do prizadetih občanov.

Tako npr. začenja izplačevati šele po sedmih letih odvzema zemlje. Sami kriteriji ocenjevanja zemljišč tudi ne odgovarjajo resničnemu stanju. Zemlja, ki je namenjena povrtnini se pri plačevanju škode sploh ne šteje kot taka. Poleg tega je svetovalec SSK nasprotoval dejstvu, da je ocenjevanje zemljišč opravljalo za to nekvalificirano osebje. Proti sklepu občinskega odbora o taki politiki izplačevanja je bila samo Slovenska skupnost, medtem ko so komunisti glasovali za predlog.

Občinska uprava je nadalje predstavila svetu odobritev nekaterih predlogov na področju kulturne politike. Tako je pristojni odbornik Fantini svetu prikazal program koncertnega delovanja, ki se odvija v okviru občine v goriškem Auditoriju. Skupno z ustanovo Associazione musicisti giuliani že drugo leto prireja vrsto zanimivih koncertnih prireditev, na katerih nastopajo priznani solisti in skupine, ob koncu sezone pa tudi zmagovalci tržaškega pomladnega seminarja za interpretacijo. Želeti pa bi bilo, da bi občinska uprava tudi na tem področju bolj posegla z drugačnimi prijemi in bi včasih poleg nemških vključila v svoje sporede tudi slovenske in jugoslovanske umetnike.

Poleg raznih manjših problemov redne uprave je nato občinski svet odobril še pravilnik za občinske otroške vrtnice. Ta bo sedaj urejeval potek in delovanje vseh občinskih vrtnic v občini. Že načelniki skupin so pred tem na posebni seji obravnavali predlagani osnutek odbora; zato je tudi debata v svetu potekala bolj strnjeno. Pomembno je to, da občinska uprava priznava v tem pravilniku posebne zahteve za slovenske občinske vrtnice, saj v njem med drugim zahteva za vrtnarice ustrezno slovensko diplomato ali pa poseben kolokvij pred komisijo, kjer mora strokovnjak ugotoviti znanje slovenskega jezika. Za

pomožno osebje pa je tudi predpisano preferenčno znanje slovenščine.

Na jesenskih zasedanjih se bo moral goriški občinski svet spet soočiti z ugovori proti spremembam k regulacijskemu načrtu. S tem bo verjetno pred proračunom leta 1980 to eden od zadnjih važnejših aktov pred volitvami, ki nas čakajo prihodnje leto.

† kapucinski brat Tacijan Medvešček

Pred meseci je v kapucinskem samostanu v Coneglianu, kjer imajo kapucini Treh Benečij svoj bolniški dom, umrl brat Tacijan Medvešček. Kdo se v Gorici ne spominja tega redovnika, ki je v našem mestu hodil od hiše do hiše in več kot 20 let do 1959 pobiral milodare za uboge, katerim kapucini vse dni v letu nudijo brezplačno kosilo. Doma je bil iz Kanala in je kot 22-leten fant postal kapucinski brat.

Zlasti med drugo svetovno vojno je pomagala s svojo besedo in dejanji mnogim v Gorici, saj so bili časi polni potreb in nevarnosti. Leta 1959 ga je zadel mrtvoud in od takrat je živel v bolniškem domu v Coneglianu, kjer je molil in trpel ter junško prenašal svojo bolezen za spreobrnjenje grešnikov in za potrebe sv. Cerkve. Tam je tudi pokopan. Naj mu bo dobri Bog plačnik za njegovo življenje, bogato na dobrih delih.

Nova maša v Rožeku na Koroškem

Marjan Schuster, ki je končal slovensko gimnazijo v Celovcu in šel nato študirat bogoslovje v Salzburg, je letošnjega julija imel v domači fari Rožek v Zg. Rožu svojo novo mašo. Udeležilo se je izredno veliko ljudi. V pridigi je novomašnik poudaril zlasti pomen sprave, odpuščenja in sožitja med ljudmi.

Duhovni svetnik, župnik v pokoju Anton Kuchling, doma iz fare Dobrla vas, pa je obhajal svojo zlato mašo. Posvečen v duhovnika je bil leta 1929 v stolnici v Celovcu. Največ svoje duhovniške službe je prebil v Bistrici na Zilji, celih 44 let. Tu ga je aretirala Gestapo. Po zaporu so ga prestavili na nemško farno St. Lorenz na nemškem področju gornje Zilje. Po vojni pa se je vrnil v Bistrico. Družba sv. Mohorja mu je izdala tudi zbirko pesmi »Drava, povej, kje dom je moj«. V zbirki sta tudi dva križeva pota.

Na starem skednju...

Pri slovenski Koroški dijaški zvezi (KDZ) deluje gledališka skupina »Oder mladje«. V začetku letošnjega julija je skupina pripravila v Bistrici na Zilji svojo 50. predstavo, ki je bila v precej nenavadnih okoliščinah. Za dvorano je služil star župnijski skedenj, v katerem so še shranjena razna kmečka orodja. Igrali so sredi skednja, gledalci pa so posedli po zaslikih klopih, po vozovih, na senu in v koleslju okrog »odra«. Okolje za slovensko prosveto nikakor ni novo. Koliko veselje, pevskih nastopov, iger in prireditev se je že zvrstilo po slovenskih skednjih. Vendar pa je nekaj posebnega, da se kulturna predstava še danes vrši prav na skednju in povrh še na Koroškem, na odmaknjeni Zilji, ki pa je polna idile in domačnosti kulturnega izročila.

Kot je poročal slovenski koroški tisk, je imela predstava na skednju popoln uspeh. Mlajši in starejši so bili navdušeni nad igro in skupina je morala obljubiti, da bo spet prišla v Bistrico v goste.

KDZ ima tudi skupino »Lutke mladje«, ki je v St. Petru pri St. Jakobu v Rožu imela svojo 200. predstavo z igro »Volk in kozlički«. Strokovno pomoč nudi lutkarjem kulturna zveza iz Slovenije. Mladi koroškoslavenski lutkarji so se tako izurili, da so jih povabili na letošnje mednarodne dneve mladinskih odrov v kraju St. Lambrecht na Zg. Štajerskem, medtem ko je prej omenjena gledališka skupina zastopala Avstrijo skupaj z neko drugo skupino iz Gradca na festivalu »Bifet Levo« v Beogradu ter dobila priznanje za najboljši stik z občinstvom.

KATOLIŠKI GLAS
list za kritične bralce

Moša

Kdo, zlasti izmed Bricev, ne pozna cerkvice na Prevalu, kjer je bil kip Matere božje iz 15. stoletja, ki so ga bili izdelali kiparji v Tolmeču? Kip je bil potreben resne obnove, katero so zdaj izvršili v Vili Manin v Passarianu. Ker je cerkvice na Prevalu na pol porušena, bo našel kip

»Most« tudi v Celovcu

V koroškem glavnem mestu izhaja kulturna revija »Die Brücke« (Most). Ureja jo dr. Miriam Raggam-Lindquist. Nedolgo tega je izšla 9. številka, posvečena javnim občilom, posebej še koroškemu studiju avstrijskega radia in televizije. Objavljeni so tudi pogovori z uredniki slovenskih oddaj na Radiu Celovec, s Helmutom Hartmanom, Francetom Vrbincom in Borutom Sommergergerjem. Prispevki slovenskih korošcev so objavljeni v slovenskem izvirniku in nemškem prevodu.

V reviji je objavljen tudi spis o cesarični Mariji Ani, hčerji cesarice Marije Terezije. Ta je živel v Celovcu, se posvetila negi bolnikov in skrbela za uboge.

Revija objavlja nadalje tudi ponatise akvarelov in slik koroških umetnikov, pesmi, poročilo o »Galerie Die Brücke«, o delu koroškega grafikarja, umetnika Kraigher-Mlecza ter druge prispevke.

Kulturno srečanje na Kamenici

Slovenske kulturne organizacije iz videmske pokrajine so priredile v soboto 28. in v nedeljo 29. julija tradicionalno kulturno srečanje »Kamenica« na istoimenskem prostoru pri Stari gori v Beneški Sloveniji. Ta prireditev je srečanje med sosednimi narodi, zato prireditelji vabijo nanj v štirih jezikih: slovenskem, italijanskem, nemškem in furlanskem.

V soboto so med družabnim sporedom nastopili harmonikarji iz Nadiških dolin, opolnoči pa je bilo priznanje kresov. V nedeljo popoldne ob 16. uri je bila maša v štirih jezikih. Sledil je pozdravni nagovor, ki ga je imel dr. F. Clavora. Nato so nastopili razni ansambli in skupine, tako folklorna skupina iz Rezijske »skupina »Primevere« iz Gemone, mandolinistični ansambel s Koroške, moški pevski zbor iz Sežane, zbor Bojan iz Dornberka, moški zbor iz Dutovelj ter zbori iz Branika, »Rečan« in »Pod lipom«. Za zabavo so kanejše poskrbeli »Veseli planšarji«, ansambel A. Birtiča »Beneški fantje« in »Narodna klapa«.

Ali že veste o Amerikancih?

... da je po ugotovitvah izobraževalnega sveta pri ameriški vladi le 5 odst. vseh učiteljev na javnih šolah prišlo kdaj v stik z mednarodnimi študijami?

... da je po neki študiji v izvedbi Unesco 30.000 mladih Amerikancev v starosti od desetega do štirinajstega leta, med devetimi primerjanimi državami, navedlo poznavanje tujih kultur na zadnjem mestu?

... da so na ameriških kolegijih le 3 odstotki študentov vpisali kot študijske predmete tudi predavanja iz področja inozemskih kultur?

... da ameriški tisk, radio in televizija — z nekaterimi izjemami na vzhodni atlantski obali — v svojih poročilih komaj omenjajo zunanje politične novice?

... da je usoda svobodnega sveta v veliki meri odvisna prav od večje ali manjše informiranosti večine ameriškega prebivalstva o dogodkih v svetu?

DAROVI

Za katoliški tisk: Rozina Colja, Pevma 5.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Viktor Prašnik namesto cvetja na grob Angele Kacin 20.000 lir.

mesto v posebni kapeli v župni cerkvi v Moši.

V soboto 11. avgusta na večer bo v ta namen posebna slovesnost. Ob 17. uri bo koncert pritrkovalcev iz obeh strani meje. Ob 20. uri pa bo slovesno somaševanje z g. nadškofom, ki bo tudi blagoslovil novo kapelo.

ZUPNIJSKA CERKEV V MOŠI SLOVESNA MARIJANSKA PRAZNOVANJA

11. avgusta

17.— »mednarodni« koncert pritrkovalcev
20.— slovesen vstop Matere božje s Prevala. Sv. maša. Blagoslovitev kapele. Prisostvoval bo g. nadškof P. Cocolin.

15. avgusta

17.30 slovesno somaševanje in procesija z Vnebovzeto
19.45 Družabni praznik. Koncert godbe na pihala iz Turjaka. Nastop folklorne skupine »Danzerini di Lucinico«. Zrebanje tombole.
Deloval bo buffet z domačimi vini.

Naša župnijska skupnost je vedno izkazovala veliko pozornost do Matere našega Gospoda. Tu izpričuje tudi večstoletno čiščenje Marije s Prevala. Po obnovitvi stare podobe božje Matere, se hoče letos naša skupnost zateči pod njeno varstvo v teh pomembnih trenutkih: zato da se ji zahvalimo in izkazemo trajno zaupanje v njeno materinsko posredovanje pri Bogu.

Župnijski pastoralni svet

Za Alojzijevišče: družina Bratuž namesto cvetja na grob Angele Kacin 30.000; Milka Goričan v isti namen 10.000 lir.

Za Alojzijevišče: Matilda Mrovlje v zahvalo za srečno potovanje 5.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: družbenica v spomin Jožka Cotar 10.000; družina Cotar 5.000; Kati Kerševan v spomin Angele Kacin 10.000 lir.

Za Pastirčka: Margaret Komjanc ob rojstnem dnevu 5.000 lir.

Za cerkev na Peči: Cornelia Candutti in Berta Delpin namesto cvetja na grob Prinčič-Marušič Matildi 10.000; Ciril in Leopolda Prinčič 10.000 lir.

Za števčersko cerkev: domači ob desetletnici smrti Ane Komjanc 10.000 lir.

Za Sv. goro: družina Terčon iz Slivnega v spomin Kristine Švara iz Nabrežine 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Justine Vuga: Parovel Ana z družino za Marijin dom pri Sv. Ivanu, za svetoivansko cerkev in za cerkveni pevski zbor po 10.000; Justina Nagode za Marijin dom in za cerkveni pevski zbor po 5.000; Frida Zerjal za svetoivanski Marijin dom 5.000 lir.

Za društvo Slomšek v Rimu: Nadja in Edi Košuta v spomin drage tete Leopolda Kralj 15.000 lir.

Za misijone: M. Kofol v spomin Marte Grbec 5.000 lir.

Za lačne: N. N. Rupa 5.000; N. N. Garbrje 10.000 lir.

Za slov. skavtsko organizacijo: dr. Karel Bajc v spomin Petra Stoka 20.000 lir.

Za Mladiko: družina Cotar v spomin Leopolda Kralj 10.000; cerkveni pevski zbor z Opčin namesto cvetja na grob Marije Malalan-Sosič 42.000 lir.

Ob drugi obletnici očetove smrti daruje Matilda Mrovlje za lačne po svetu 5.000 lir.

Za nabrežinsko cerkev: sestra namesto venca na grob Kristine Švara 100.000 in N. N. 50.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Julijske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Julijske krajine ob 8., 14., 19.15.

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.05 Mladinski oder: »Ostrostrelec«. 12.15 Nabožna glasba. 14.10 Poslušajmo spet. 15.30 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.05 Z novim dnevom. 9.30 Pravljičica. 10.05 Koncert. 11.35 Lahka glasba. 12.00 Ribe in morje. 13.15 Zborovska glasba. 13.45 Naši ansambli. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Antologija ljubezenske lirike. 16.30 Rezervirano. 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.05 Kulturni prostor.

Torek: 8.05 Z novim dnevom. 9.30 Rdeče, rumeno, zeleno. 10.05 Koncert. 11.00 Roman »Ekvinokcij«. 11.35 Počitniški vrtljak. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Naši nepoznani znanci. 16.30 Rezervirano. 17.05 Sergej Prokofjev: »Zaljubljen v tri oranže«, opera.

Sreda: 8.05 Z novim dnevom. 9.30 Glasba za najmlajše. 10.05 Koncert. 12.00 Bodimo resni! 13.15 Zborovska glasba. 14.10 Poletna vročica: oddaja v živo. 16.30 Rezervirano. 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.05 »Konec dober - vse slabo«, kriminalka.

Četrtek: 8.05 Z novim dnevom. 9.30 Otroci se igrajo. 10.05 Koncert. 11.00 Roman »Ekvinokcij«. 11.35 Počitniški vrtljak. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Antologija ljubezenske lirike. 15.35 Vodič po glasbeni umetnosti. 16.30 Rezervirano. 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.05 Kulturni prostor.

Petek: 8.05 Z novim dnevom. 9.30 Na počitnicah. 10.05 Koncert. 11.35 Lahka glasba. 13.15 Zborovska glasba. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Naši nepoznani znanci. 16.30 Rezervirano. 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.05 Kulturni prostor.

Sobota: 8.05 Z novim dnevom. 9.30 V davnih časih. 10.05 Koncert. 11.00 Roman »Ekvinokcij«. 11.35 Počitniški vrtljak. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Slovenske pojvone revije v Italiji. 16.30 Rezervirano. 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.05 »Zludjeva šula«. Izvaja Radijski oder. 18.45 Vera in naš čas.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam bili blizu v dolgi bolezi naše drage mame

Kristine Caharija vd. Švara

Se posebna zahvala g. župniku in vsem, ki so se udeležili pogreba (29. julija) ter za molitve in cvetje.

sin Franc, duhovnik, hči

Mila in ostalo sorodstvo
Nabrežina, 31. julija 1979

†

Umrla nam je naša predraga žena in mama

Angela Kacin roj. Tušar

Pokopali smo jo v torek 31. julija na openskem pokopališču. Prosimo, da namesto cvetja darujete v dobrodelne namene.

Mož Anton, otroci Marija, Janez z ženo Angelo, Metka z možem Sergiom, sestra Anica, svakinji s. Ahacija in Pavla, nečakinji Lojzka in Mimica.

Trst, 28. julija 1979

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani ob težki izgubi naše drage

Ane Novacco roj. Rebec

Mož Mario, nečakinja Vida, sestra Stefanija in ostali sorodniki

Opčine - Gorenje, 20. julija 1979